

NEMZETI FEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

A NATÉR, mint a hazai klímapolitika eszköze

Hizó Ferenc

zöldgazdaság fejlesztéséért, klímapolitikáért és kiemelt
köszolgáltatásokért felelős helyettes államtitkár

ENSZ Éghajlatváltozási Kormányközi Testület Jelentése

Fő megállapítások

➤ **Klímaváltozás mérésekkel igazolható:**

Globális felszíni átlaghőmérséklet 0,89 C-kal emelkedett 1901 és 2012 között. Az elmúlt három évtized mindegyike melegebb volt, mint az azt megelőző évtizedek 1850 óta

➤ **Emberi tevékenység áll a klímaváltozás hátterében:** bizonyosság 95%

➤ **Klímaváltozás folytatódik:**

2016–2035-ra a globális átlaghőmérséklet valószínűleg további 0,3–0,7 C-kal fog emelkedni, 2081–2100-ra pedig várhatóan átlagosan 1,5–2 C-kal is meghaladhatja az iparosodás előtti szintet

➤ **Közvetlen hatások:**

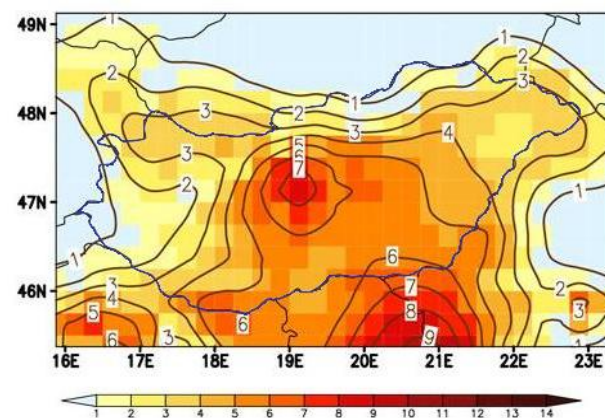
hőhullámok gyakorisága nő, hideg napok száma csökken, globális csapadék eloszlás szélsőségesebb lesz, tengervízszint-emelkedés, jégborítottság csökken, tengervíz savasabbá válik.

Magyarországi éghajlat változása a XXI. század végéig

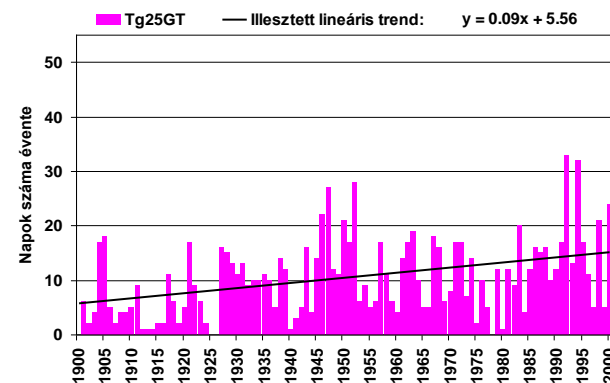
- Évi középhőmérséklet 2-5 Celsius fokkal emelkedik;
- Hőségriadós napok száma – különösen az ország középső és északkeleti térségeiben – több, mint 30 nappal gyarapszik;
- Fagyos napok száma kb. 35%-kal csökken;
- Csapadék évi eloszlása változik
(tél – 15-20%-os növekedés, nyár 10-30%-os csökkenés);
- Intenzív csapadékesemények száma nő
- Egymást követő száraz napok száma télen kb. 10-15%-kal csökkenhet, nyáron – különösen a Dunától keletre – 15-25%-kal növekedhet.

I. fokú hőségriadós napok ($T_{\text{közép}} > 25\text{ °C}$) múltbéli alakulása

a) évi átlagos száma (nap/év) az 1961-1990. évek közötti időszakban

b) időszora az 1901-2000. évek között

Forrás: ELTE Meteorológiai Tanszék

Nemzetközi klímapolitikai célok

➤ Éghajlatváltozás mérséklése:

Cél: a globális felszíni átlaghőmérséklet emelkedése ne haladja meg a 2 ° C-ot az ipari forradalmat megelőző időszakhoz képest

Eszköz: üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, széndioxid elnyelő kapacitás növelése

Szint: globális szinten kezelendő kihívás
(ENSZ – Éghajlatváltozási Keretegyezmény)

➤ Éghajlatváltozás elkerülhetetlen hatásaihoz való alkalmazkodás:

Cél: társadalom és gazdaság akár 4 ° C-os változásra való felkészítése

Eszköz: ágazatonként eltérő, klímaalkalmazkodási szempontok ágazati és területi integrációja elengedhetetlen

Szint: klímaváltozás hely-specifikus volta miatt minél alacsonyabb területi szinten (országos, térségi, helyi) kezelendő kihívás

Az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó uniós stratégia

Fő üzenetek

- minden tagállamnak rendelkeznie kell **nemzeti alkalmazkodási stratégiával**;
- **meg kell szüntetni** a klímaváltozás hatásaival kapcsolatban jelenleg fennálló **ismeretbeli hiányosságokat**; **fel kell mérni** a tagállam különösen **sérülékeny társadalmi-gazdasági, ill. földrajzi területeit**;
- A **fejlesztéspolitikai rendszerekbe** integrálni kell a klímaalkalmazkodási szempontokat;
- **Biztosítások és pénzügyi eszközök szerepét** fel kell értékelni a klímaváltozásra való felkészülés során.

Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS-2)

Miért kell stratégia az éghajlatváltozásra?

- Kárpát-medencei létalapjaink – gazdag vízkészleteink, termőföldjeink, erdeink, változatos élővilágunk – tartós megóvása nemzetstratégiai jelentőségű.
- Az éghajlatváltozás hatásai olyan komplex problémakört alkotnak, mely kihívásokra hatásos választ csak összehangolt, távlatos koncepciók adhatnak.
- A klímavédelem horizontális szempontjai szinte minden gazdaságfejlesztési, regionális fejlesztési programban meg kell jelenjenek
- A NÉS-2 cél- és eszközrendszere lehetővé teszi az EU pénzügyi források éghajlatvédelmi célú felhasználásának tervezését, fókuszált megvalósítását és nyomon követését.

Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

Stratégia felülvizsgálata folyamatban van

- **Egy éves előkészítő munka**
munkacsoportok működtetése, szakértők bevonása megalapozó tanulmányok elkészítése
- **Széles körű társadalmi egyeztetés, és közigazgatási egyeztetés**
2013. október – november
- **Parlament elé történő benyújtás: 2013 ősz**
- **Parlamenti jóváhagyás:** még ebben a ciklusban

Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

A Stratégia jövőképe

- **Dekarbonizációs jövőkép:** *„átmenet a fenntarthatóság felé”*
Gazdasági versenyképesség és növekedés, társadalmi jólét és szegénység elleni küzdelem, az éghajlatvédelem szempontjainak figyelembe vételével.
- **Adaptációs jövőkép:**
„felkészülni az elkerülhetetlenre, megelőzni az elkerülhetőt!”
az alkalmazkodás és a felkészülés teendői már rövidtávon beépülnek a szakpolitikai tervezésbe és a gazdasági döntéshozatalba.

Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

Tartalom

- **Helyzetelemzés:**
 - Magyarországi éghajlat megfigyelt változásai, várható éghajlatváltozás Magyarországon
 - Üvegházhatású gázok kibocsátásának hosszú távú alakulása
- **Első Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia felülvizsgálata**
- **Stratégiai keretek:** küldetés, jövőkép, célrendszer
- **Hazai Dekarbonizációs Útiterv:** forgatókönyvek, célok, cselekvési irányok
- **Nemzeti Alkalmazkodási Stratégia:** az éghajlatváltozás várható hatásai , sérülékenység vizsgálat, célok, cselekvési irányok
- **Partnerség az Éghajlatért Szemléletformálási Terv**

Nemzeti Alkalmazkodási Stratégia

Küldetés

A Nemzeti Alkalmazkodási Stratégia küldetése az éghajlati változásokra rugalmasan reagáló, a kockázatokat megelőző és a károkat minimalizáló, élhető Magyarország természeti, valamint társadalmi-gazdasági feltételeinek biztosítása; innovatív, a fenntarthatóság felé való átmenetet támogató stratégiai keretrendszer révén.

Nemzeti Alkalmazkodási Stratégia

Specifikus célok

- A **természeti erőforrások készleteinek és minőségének megőrzése**, ill. tartamos hasznosítása a fenntarthatóság felé való átmenet elősegítése érdekében.
- Sérülékeny térségek alkalmazkodási lehetőségeinek támogatása; **térség-specifikus alkalmazkodási stratégiai dokumentumok kidolgozása** és integrálása a térségi fejlesztési tervekbe.
- **Sérülékeny ágazatok rugalmas és innovatív alkalmazkodásának megvalósítása**; ágazat-specifikus alkalmazkodási stratégiai dokumentumok kidolgozása és integrálása az ágazati tervezésbe.
- **Növekvő kockázatok kezelésére való felkészülés elősegítése**, és az alkalmazkodás megvalósítása kiemelt nemzetstratégiai jelentőségű horizontális területeken
- **A klímaváltozás várható társadalmi hatásainak mérséklése** és a társadalom alkalmazkodóképességének javítása, az alkalmazkodási lehetőségek a társadalom által történő megismertetésének elősegítése.
- **Kutatások, innovációk támogatása**, keletkező tudományos kutatási eredmények közzététele.

Nemzeti Alkalmazkodási Stratégia Cselekvési irányok

A Stratégia **három időszakra** vonatkozóan határoz meg cselekvési irányokat:

- **rövidtáv:** a 2014-2017.
konkrét feladatok →
Éghajlatváltozási Cselekvési
Terv
- **középtáv:** 2018-2025.
stratégiai szintű cselekvési
irányok
- **hosszútáv:** 2025. évet követő,
2050-ig kitekintő időszak
beavatkozási lehetőségei

A Stratégia **nyolc szakterületre** vonatkozóan határoz meg cselekvési irányokat:

- Emberi egészség
- Vízgazdálkodás
- Mezőgazdaság, vidékfejlesztés
- Természetvédelem, erdészet
- Épített környezet,
településfejlesztés, települési
infrastruktúra
- Energetikai infrastruktúra
- Turizmus
- Katasztrófavédelem

Nemzeti Alkalmazkodási Stratégia Végrehajtás

- A végrehajtás fő eszköze a 3 éves időtávra szóló, konkrét feladatokat kijelölő **Éghajlatváltozási Cselekvési Terv Alkalmazkodási Programja**
- A szakpolitikai döntés-előkészítésben (különösen a mezőgazdaságban, vízgazdálkodásban, energetikában, katasztrófavédelemben) be kell vezetni az **éghajlati szempontú kockázatértékelést**.
- Az **alkalmazkodással kapcsolatos intézményrendszer fejlesztése** érdekében meg kell erősíteni a Nemzeti Alkalmazkodási Központot, különösen a NATÉR kiépítése, a települési, térségi és ágazati alkalmazkodási stratégiák kidolgozása és a nemzetközi tudományos, valamint szakmapolitikai együttműködés tématerületein.

Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer

Küldetés

A klímaváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos országos, térségi és helyi szintű döntés-előkészítés, döntéshozás és tervezés objektív információkkal való támogatása, ezáltal a **Nemzeti Alkalmazkodási Stratégia végrehajtásának elősegítése.**

Jogszabályi megalapozás

Az **ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi LX. törvény 3.**

(2) bekezdés c) pontja: a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia részét képező Nemzeti Alkalmazkodási Stratégia támogatásául a nemzeti alkalmazkodási térinformatikai rendszer és az arra épülő területi és ágazati éghajlati sérülékenység-vizsgálatok eredményei szolgálnak;

(4) bekezdés: a nemzeti alkalmazkodási térinformatikai rendszer felállításáról és működtetéséről az energiapolitikáért felelős miniszter gondoskodik.

Köszönöm a figyelmet!

ferenc.hizo@nfm.gov.hu